

Rikt fiske i Nesjøen

AV HANS MELIEN

Det er mye fisk i Nesjøen. Det spiller ingen rolle hvor man prøver lykken. Det er fisk over alt, feit og fin ørret og røye. Regnet drev i tunge kast gjennom Nedalen en dag i fjor høst da vi skulle sette åtte-ti garn i sjøen. Det var dagen da værgudene var i dårlig lune. Store tåkeflak seiler forbi, men i blant slår skyene sprekker og får blå vinduer. Den store Nesjøen vugger seg i lette bårer. Det er et mektig panorama omkring dette innlandshavet, det er som å sitte i en enorm katedral, der fjellene er vegger og himmelen er tak. Bølgeskvulp og vinden er orgelbruset.

Naturens skjønnhet her oppe er fascinerende. Selv denne dagen da Sylene og Skardørene ligger tilsløret av røkgrå skyer og ikke får vist sin mektighet, må man bare bøye seg i beundring over dette fine skaperverk.

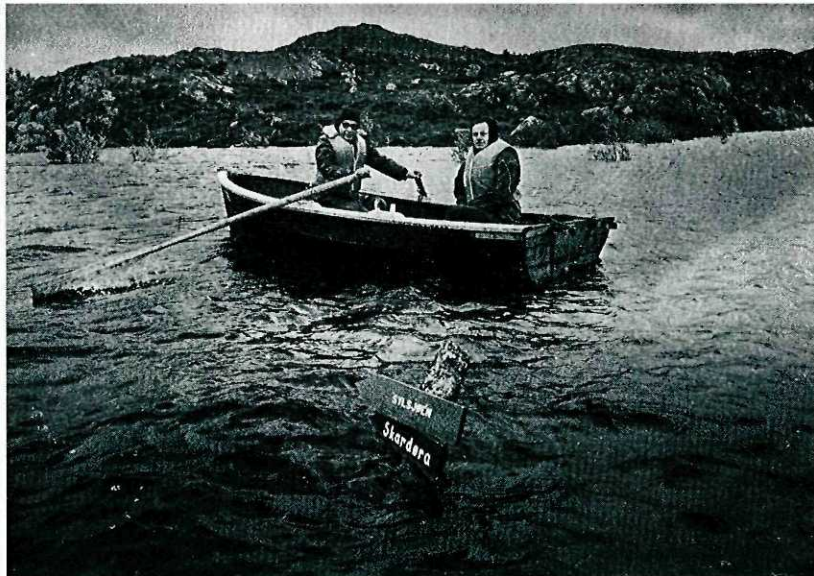
Nesjøen er Norges største kunstige innsjø. Større enn Selbusjøen, og det sier jo litt om dimensjonene. Den har også slukt Essanden. Tilsammen dekker de et areal på 66 000 mål. Når de er fulle vel og merke. Mye vann — ialt 477 millioner kubikkmeter. Dessuten rent vann. Nesjøen ble ikke den «stinkende pølen» som noen forutsa den ville bli. Vakker var Nedalen før, men kanskje enda vakrere nå.

Det får så være. En annen ting lar seg iallfall ikke motbevise: Nesjøen er et helt enestående fiskevann. Trolig Norges beste sportsfiskevann i dag. Det er ingen fin sjø å legge garn i. Stygge og urydige bunnforhold gjør det lett å sette fast garnene. Stubber på en meter eller mer står opp som vertikale hindringer over store om-

Amanuensis John W. Jensen leder fiskeforskningen i Nesjøen. Her har han trukket et garn med mye fin fisk i.

Foto: Monrad Kjellby

Vardingene av den gamle turistvegen stikker ennå opp av Nesjøen.

Foto: Monrad Kjellby

råder. Det gjør båtferdselen utrygg, særlig i skumringen. Men det har gått bra hittil.

Dagen etter trekkes garnene. Det er en vakker morgen — høsten har gjort sitt inntog i fjellet. Et for et blir garnene trukket opp i båten. Glinsende kilosørreter og røyer. Nøyaktig 120 fisk på alle garnene. Fangsten må betegnes som god.

Kjentmannen vi har med oss, amanuensis John W. Jensen — som leder fiskeforskningen i Nesjøen, er ikke særlig imponert. Han har fisket i Nesjøen mange ganger før og fått større fangster tidligere. Jensen regner med at det gode fisket i Nesjøen vil holde seg i minst ti år fremover. Etter den tid vil fisket stabilisere seg på et mere normalt nivå. For øvrig har man liten erfaring med så store neddemte areal, og de fiskeribiologiske forhold er meget spesielle. Dersom alle elvestrekninger innen Nesjø faller bort som gyteelver, vil reproduksjonen av ørret antagelig bli svært dårlig. Et annet interessant forhold er hva som kommer til å skje når ørreten i nye Nesjø og røya i Essanden nå har møttes: I hvilken grad de to fiske-sortene vil blandes er det ennå umulig å si noe eksakt om. Det er bl.a. svært avhengig av de fremtidige vannstandsfluktasjoner. Fra et fiskeribiologisk synspunkt er det svært interessant å kunne følge

Resultatet av en natts fangst med åtte-ti garn. 120 fete ørreter og røyer.

Foto: Monrad Kjellby

med denne utviklingen. Det mest sannsynlige er at man på lengre sikt får en utvikling parallell til den som har funnet sted i Essanden etter at den ble regulert i 1940. Der fiskes det i dag nesten utelukkende røye, men fangstene er fortsatt over det vanlige for så store vann i Trøndelag.

Trondheim E-verk er ved overskjønn pålagt å sette ut fisk i regulerte vann i Tydal. Men det er jo en gledelig bi-ting at fisket er blitt så godt i Nedalsvassdraget. Uansett hva man mener om vannkraftutbygging så må man bare inrømme at det er blitt mange fine fiskevann i Tydal. Det gjelder Sylsjøen på 17 kvadratkilometer, Finnkojsjøen på 6,2 kvadratkilometer og Vessingsjøen på 4 kvadratkilometer. Alle disse sjøene er glimrende fiskevann, men ikke i den grad fiskerike som Nesjøen.

Hvem kan så fiske i Nesjøen? Teoretisk kan alle gjøre det ved å løse fiskekort. Men fiskerett har bare Trondheim E-verk, Trondhjems Turistforening, Ths. Angells Stiftelser og grunneiere i Tydal. Ikke alle respekterer fiskebestemmelsene — det gjelder svenskene først og fremst. Horder av svensker kommer hit. Med biler og fly. Det siste er naturligvis ikke lovlig. Og på snøføre kommer de med scooter. Under isfiske i vår regnet man en dag 75 snøscootere på

Nesjøen. Det er som kjent forbudt å krysse grensen med snøscooter, unntatt for samene, men så lenge ingen gjør noe med forholdet får svenskene bare ture frem. Dette irriterer tydalingene. Tonnevis med fisk tar svenskene med seg hjem.

Men det er nok av fisk i Nesjøen, ingen fare med det. Veksten på Nesjø-fisken har vært voldsom, over det dobbelte av det normale. Dette forholdet ga også øyeblikkelig utslag på fisken i Essanden, da vannet i sjøene fløt sammen. Essanden var overbefolket av røye som sjelden veide mer enn 200 gram. I løpet av kort tid veide samme fisken syv-åtte hekto, noe som selvfølgelig skyldes god ernæring — særlig av døgnfluelarver. I en kort periode hadde Nesjø-fisken en nokså fremtredende bismak og den var løs i kjøttet. Nå er kvaliteten utmerket, kjøttet er fast og deilig rødt. Ørreten i Nea veide før oppdemningen ca. 160 gram (fem års fisk), mens den i dag veier ca. en kilo. Det har skjedd et fiskeeventyr i Tydal.

De fiskeribiologiske undersøkelser ble tatt opp i Nesjøen i 1970 av laboratoriet for ferskvannsekologi og innlandsfiske ved Videnskabselskabet i Trondheim. Forskningen har hele tiden vært ledet av amanuensis John W. Jensen. Men helt siden 1943 har professor Erling Sivertsen drevet fiskeforskning i Essanden. Fiskeforskningen i Tydal omfattes også med stor interesse på sentral hold, idet man fra konsesjonsavgiftsfondet fikk bevilget 74 000 kroner i 1972 til dette arbeidet.

Vi forlater Nesjøen med mye fin fisk. Men ikke minst med et fint minne rikere. Det finnes ennå steder i Norge hvor en sportsfiskers drøm kan bli virkelighet.

Ruten i Hemne

AV JAN OTNÆS

Det var på den tiden ørnen fremdeles hekket i Søvassdalområdet. Riktignok var det mest kjente redet, — det i brattfjellet opp for Dyregraven — blitt beskyttet og forlatt for flere år siden, og en av gammelørnene fra distriktet ble samme vinter skutt i traktene mot Rindal. Men fjellområdet omkring Sinnesakselen er bratt og ulendt og hadde plass for flere ørnereder, og denne vinteren krysset ungørn regelmessig Søvassdalen, fløy over Borstadsetra i 3-400 meters høyde, og satte kurs mot jaktmarkene i Ruten-området.

Denne samme etterjulsvinteren, for en 5-6 år siden, var det fullmåne en fredag i mars. Utpå ettermiddagen klarnet det opp — og utpå kvelden lå Kyrksæterøra badet i månelys. Vindstille var det også blitt. Og kaldt. Men ikke kaldere enn at vi ved 23-tiden om kvelden, etter en 1/2 times kjøretur, parkerte bilen og begynte oppstigningen.

Turen hadde i grunnen stått på programmet i lengre tid. Rutenmassivet hadde fengslet oss. Turene i området hadde vært mange, og alle i dagslys. Nå skulle ønsket om å få se soloppgangen fra toppen oppfylles. Vi skulle også tilbringe natten utendørs. I mars og i 1 000 meters høyde.

Oppstigningen tar sine 3-4 timer og er hard nok. Men belønning for strevet får man i en sjelden flott utsikt når det er godvær — og i en fantastisk utforkjøring når føret ikke er for godt.

Denne kvelden var vi utstyrt med tilstrekkelig glovarm kakao. Hadde godt med mat, gensere og vindtøy, og valgte å gå rett opp istedenfor som vanlig å følge dalen. Den oppstigningen vi valgte er hard, og anbefales ikke. De siste 200 metrene måtte vi bære skiene og faktisk sparke skoene inn i skaren for å få fotfeste. Men etter halvannen time var vi oppe på platået som starter på den ryggen som sees fra dalen.